

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18580

Θέμα 189^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 471-490**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΧΟ. *Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὤμὸν ἐξ ὤμοῦ πατρὸς
τῆς παιδός· εἵκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.*
- ΚΡ. *Ἄλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ 475
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις.
Σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
ἵππους καταρτυθέντας· οὐ γὰρ ἐκπέλει
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.
Αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
ὑβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,
τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.
Ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὕτη δ' ἀνήρ, 485
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη.
Ἄλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὀμαιμονεστέρα
τοῦ παντός ἡμῖν Ζηγὸς Ἐρκείου κυρεῖ,
αὐτὴ τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου· καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλευῆσαι τάφου. 490*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὤμὸν ... δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.*****(Μονάδες 30)**

ΧΟΡΟΣ

Ο χαρακτήρας της κόρης φαίνεται πως είναι σκληρός από σκληρό πατέρα και δεν ξέρει να υποχωρεί στις συμφορές.

ΚΡΕΩΝ

Γνώριζε όμως ότι και τα πιο αλύγιστα φρονήματα πολλές φορές ταπεινώνονται, και το πιο σκληρό σίδερο που είναι πυρακτωμένο, ώστε να γίνει άκαμπτο, τις πιο πολλές φορές μπορείς να το δεις να ραγίζει και να σπάει. Και γνωρίζω ότι και τα αγριεμένα άλογα δαμάζονται με μικρό χαλινάρι γιατί δεν επιτρέπεται να υπερηφανεύεται όποιος (εκείνος που) είναι δούλος των άλλων.

2. Για ποιους λόγους οι δραματικοί αγώνες στην αρχαία Αθήνα διεξάγονταν την άνοιξη;**(Μονάδες 10)**

Ο χρόνος της διεξαγωγής των αγώνων δεν ήταν τυχαίος. Συνδεόταν με την άνοιξη και συνεπώς με τον οργιαστικό χαρακτήρα της λατρείας του Διονύσου. Παράλληλα λειτουργούσαν και άλλοι πρακτικοί λόγοι για την επιλογή του χρόνου· την περίοδο εκείνη οι γεωργικές εργασίες ήταν περιορισμένες και ο αγροτικός πληθυσμός περισσότερο ελεύθερος. Άλλωστε η πολυπληθής παρουσία στην Αθήνα ξένων και συμμάχων, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, οι οποίοι έρχονταν, για να εκπληρώσουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, έδινε στην πόλη την ευκαιρία να προβάλλει μέσα από τους δραματικούς αγώνες τη δόξα και το μεγαλείο.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) μέγας
2. σκληρός	β) πόρρω
3. σμικρός	γ) άγνοῶ
4. πέλας	δ) σωφρονῶ
5. ὕβριζω	ε) γιγνώσκω
	στ) μαλακός
	ζ) μάλιστα

(Μονάδες 5)

1. γ)

- 2. στ)
 - 3. α)
 - 4. β)
 - 5. δ)
- Περισσεύουν τα ε) και ζ).

β) επιστητό, περίπτωση, κραταιός, διάβαση, κείμενο: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

επιστητό → επίσταται
περίπτωση → πίπτειν
κραταιός → έγκρατέστατον, κράτη
διάβαση → ύπερβαίνουσα
κείμενο → προκειμένους

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος